

'Tegenover het evangelie van Shaffy sta ik niet atheïstisch'

Een student over leren, leven en laten.

Door: Annemieke Hoogland

Een 19-jarige student met een grote voorliefde voor Ramses Shaffy. Hij houdt ook van Johnny Kraaijkamp en Simon Carmiggelt. Wat trekt hem aan in deze oudjes?

Het lijkt een normale studentenkamer. Een bureau met computer. Een kast vol boeken en studieteksten. Een flinke collectie dvd's. Bed, stoel, kast. Maar tussen de dvd's van *The Office* en *Jackass* staan alle seizoenen van het *Zonnetje in huis*. Zijn iPod speelt onder andere Ramses Shaffy en Frank Sinatra. In de boekenkast staan biografieën van diezelfde Ramses Shaffy, maar ook van Johnny Kraaijkamp Senior. Wat verder opvalt als je iets beter kijkt, is het volledige oeuvre van Martin Bril. En boeken van Simon Carmiggelt.

Jasper Hoogland (1992), student Communicatie- en Informatiewetenschappen in Utrecht, zit ontspannen in de enige stoel in de kamer. Zijn rechterenkel ligt op zijn linker knie, lange benen in een spijkerbroek met hier en daar een gat. Een zwarte trui, waar het kraagje van een polo onderuit komt. Naast zijn studie is hij vrijwilliger bij Alphen Stad FM en schrijft hij voor Com'Info, het blaadje van studievereniging SV Contact. Geld verdient hij in een supermarkt en callcenter.

'Het heeft sowieso met mijn brede interesse in de hele mediawereld te maken' zegt hij in een poging om zijn voorliefde te verklaren. 'Vooral ook omdat ik veel weet van televisie.

Exorbitant veel. Dat mogen we best zeggen. Vorige week nog werd ik door iemand geïntroduceerd en die zei: "Deze jongen kent iedere bekende Nederlander. Iedere persoon die ooit geïnterviewd is in het journaal kent hij. En in welk willekeurig ander programma ook." Natuurlijk ken ik niet iedereen, maar toch wel een hoop vrees ik. En ik heb er niets aan. Het maakt me geen beter mens. Maar ik onthoud dat gewoon. Ik weet niet waarom.'

Gaat het alleen maar om veel kennis? 'Bij de mensen die ik echt apprecieer, is het ook uit interesse en bewondering. John Kraaijkamp bijvoorbeeld had een weergaloze timing. Hij kon uit elke slechte grap nog iets halen. Alles was raak. Dat vind ik dan interessant om uit te zoeken. Of het echt een gave was. Vooral ook omdat hij zich niet louter tot komisch acteren beperkte. Ik houd erg van talentvolle mensen. Bij Kraaijkamp is het echt bewondering, ik heb niet de ambitie om zo te worden. Hoewel ik zijn timing absoluut niet zou afslaan.'

Je zegt ambitie? Ja, omdat ik zelf ook nog wel eens een stukje tracht te schrijven in het plaatselijke studentenblad ben ik ook bezig om me een stijl eigen te maken. Dan is het geen overbodige luxe om te kijken hoe anderen dat doen. Niet dat ik wil kopiëren. Maar Bril en Carmiggelt bijvoorbeeld, zijn wel inspiratiebronnen. Het zijn mensen van wie ik denk dat is goed. Als ik daar ooit in een schaduw mag staan ben ik op de goede weg.'

Jasper Hoogland ziet overeenkomsten tussen beide columnisten. Ze gingen heel observerend te werk en ze schreven beiden niet erg over de directe actualiteit. Daarbij werkten beide heren een beetje op microniveau. Gekoppeld naar iets groters. Hoogland noemt een musje op het Binnenhof als voorbeeld. 'Bril kon heel goed een stuk schrijven over zo'n vogeltje en dat er dan zijdelings ergens een relatie met een minister was. Dat is iets wat ik leuk vind in een column. Nu sta ik vaak op met mevrouw Sylvia Witteman in De Volkskrant. Die doet dat ook. Ze schrijft over kleine dingen en dan blijkt het aan het eind ineens over iets fiks wezenlijks te gaan. Nu weet ik dat Carmiggelt ook haar grote voorbeeld is, dus in zoverre is mijn waardering voor haar niet vreemd.'

Hij probeert ook zelf het kleine aan iets groters te koppelen. Voor Com'Info schrijft Hoogland veel over televisie. Wat hij op televisie ziet gebeuren probeert hij dan te op te hangen aan meer dagelijkse dingen die hij zelf heeft gezien. 'De laatste keer had ik een stuk geschreven over de warmte die presentatrices van ochtendprogramma's uitstralen op de kijker. Dat verbind ik dan met de barvrouw van een authentiek Amsterdams café.'

De inspiratie gaat verder dan de koppeling van micro naar macro. Hoogland bewondert Carmiggelt om zijn taalkunsten. 'Elke zin is an sich een kunstwerkje. En dan zit er meestal ook nog wel een subtiel grapje in. Zo schreef hij bijvoorbeeld over een toilettasje dat hij voor zijn verjaardag kreeg. En daar heeft hij een heel mooi woord voor: reisnecessaire. Het rundleder tasje was net als sommige mensen. Het zag er aardig uit, maar je hebt er niets aan. Dat soort dingen. Je denkt "Wat zegt hij nou", maar ondertussen weet je dat hij gelijk heeft.' Fluistert: 'Er zijn heel veel mensen waar je niets aan hebt.' Weer hardop 'En toilettassen ook trouwens.'

Toch is er maar een van zijn helden echt onderdeel van Jasper Hooglands dagelijkse bestaan: Ramses Shaffy. Idool vindt hij een platgetrapte term, net als fan. 'Maar als je het toch ergens op moet plakken, dan is hij het. Shaffy duikt elke dag wel ergens op.'

Hoe werkt dat? 'Bij muziek is dat moeilijk te zeggen. Je vindt het mooi of niet. Het is een esthetische afweging. Maar bij Shaffy is het ook omdat ik weet wat erachter steekt. De mens. En het leven. Het is zijn levensvisie die ik erg bewonder.'

Hoe zie jij zijn levensvisie? 'Hij leefde heel erg met de dag. En het interesseerde hem geen fuck wat een ieder ervan vond. Hij deed wat hij zelf wilde of waarvan hij zelf dacht dat het goed was. En voornamelijk wat leuk was. Hij smeed met geld en was wars van het betamelijke. Dat zit ook in een nummer trouwens: *Mens durf te leven*. Dit nummer is niet van hem, maar hij heeft het wel veel gezongen. En ik denk dat dat zijn levensvisie is. Vraag niet elke dag wat je buurman vindt. Probeer los te komen van wat men van je verwacht.'

Probeer jij ook zo te leven? 'Helemaal gaat natuurlijk niet. Hoewel hij heeft bewezen dat het wel kan. Ik probeer het in mijn achterhoofd te houden. Ze noemden hem in zijn necrologieën vaak een levenskunstenaar. En dat vind ik iets om na te streven.'

Vervolgens nadenkend: 'Maar ik kan de muziek daar ook los van zien hoor. Ik heb niet altijd zin om diep filosofisch na te denken over het leven.'

Waar de liefde voor Shaffy vandaan komt weet Jasper Hoogland niet precies. Toch is er wel een moment dat hij zich helder voor de geest kan halen. Het betrof het afscheid van Beau van Erven Doorens als host bij RTL Boulevard. Ramses trad op in de studio. 'En hij zong niets. Of hij zong wel, maar alleen het woord Beau. En sloot af met "We zullen je missen".' Iedereen was ontroerd. Hoogland ook. 'Als je mensen met vijf woorden twee minuten lang weet te ontroeren. Dat is wel een momentje ja.'

Daarna volgden nog vele andere momentjes. Bijna iedere dag. En niet alleen als hij naar de muziek luistert. Ook als het bijvoorbeeld even slecht gaat of als hij kritiek krijgt. 'Dan denk ik: "Fuck it. Is niet waar. Je lult." En dan komt ineens *De wereld heeft mij failliet verklaard* op in mijn hoofd: "Ik heb me nog nooit zo goed en vrij gevoeld als nu." Dan relativeer ik de kritiek gewoon een beetje Shaffiaans en kan weer opnieuw beginnen.'

Helpt dat? 'Je zou kunnen zeggen dat een gelovige naar zijn evangelietje grijpt en ik naar... Maar dat is wel zwaar aangezet. Daar ben ik een beetje te nuchter voor. Laat ik het zo zeggen: tegenover het evangelie van Shaffy sta ik niet atheïstisch.'

De afgelopen drie jaar is een groot aantal van Hooglands helden gestorven. Het overlijden van Shaffy deed hem het meest, maar hij ervaaarde geen persoonlijk verdriet. Het woord

zonde is voor hem meer van toepassing. 'Het is oprecht heel zonde en jammer. Er komt nu niets meer. Je moet het doen met wat er is. En dat vind ik best wel kut.'

Vooraf de dagen rond het overlijden was Hoogland er veel mee bezig. Ook omdat hij zich volledig in het mediacircus stortte. Hij wilde alles zien en lezen over Shaffy. Een laatste eerbewijzen aan een kist ging hem echter te ver. 'Dat kun je beter doen als iemand er nog is.' Daarin schuilt ook de kern van zijn treuren. 'Het is vooral dat je die mensen niet meer kunt ontmoeten. Dat geeft ze natuurlijk ook een rare cultstatus. Want ze zijn ongrijpbaar. Maar het idee dat ze niet meer binnen kunnen lopen als je in een Amsterdams café zit. Dat vind ik jammer.'

Tijdens het overlijden van John Kraaijkamp was Hoogland op vakantie in Bulgarije. Samen met een vriend, met dezelfde voorliefde, heeft hij toen veel over Kraaijkamp gepraat. 'Op het balkon hebben we toen in het holst van de nacht zitten luisteren naar *Er is een Amsterdamer dood gegaan*. Met een fles wodka er naast.'

Amsterdam is iets wat zijn helden met elkaar verbindt. 'Ik ben gek op Amsterdamse cafés met van die doorgerookte wijven die alles lekker recht voor zijn raap zeggen. Goudeerlijk.' Er klinkt direct een licht Amsterdams accent door. 'Ik vind dat machtig mooie mensen. Het zijn vaak zestigers, dus qua voorkeuren pas ik er prima tussen.'

Voel je dat zo? 'Nee, maar ik heb wel een paar zestigers trekjes. Denk ook niet dat ik die nog kwijt raak. Ik koester ze gewoon tot mijn zestigste. En ook tot mijn tachtigste, dan vindt iedereen mij ineens weer jong. Ik woon dan in Oud Zuid en ga iedere dag met de fiets naar zo'n café ga. "Heb je hem weer uit Oud Zuid. Hij heeft kapsones gekregen." Want als het een beetje meezit heb ik dan om half 11 op RTL 4 gezeten. Elke dag. Met een gezellig avondprogramma. Eerder Barend en Van Dorp dan Pauw en Witteman. Bittergarnituur na afloop. Dat is de vorm. En binnen die vorm kun je dan een intellectuele boodschap verpakken. Micro-macro.'

Heb je nu een Shaffy in je hoofd? 'Nee. Toch wel. *Laat me* wordt het dan. Mijn eigen gang maar gaan.' Hij is even stil. 'Interesseert jou het. Interesseert mij het. Het interesseert niemand. Ik doe toch lekker mee. Het is een voorrecht. Dat ik niet naar hiphop hoef te luisteren. Wat ik overigens wel aan kan hoor, als ik uit ga. Maar ik zou het nooit zelf opzetten.'